

Dr. Öğr. Üyesi Efe YAMAKOĞLU

**BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN
KULLANIMININ
İŞ SÖZLEŞMESİ TARAFLARININ
FESİH HAKKINA ETKİSİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL BİLGİLER

§1. İŞ HUKUKUNUN DOĞUŞU VE GELİŞİMİNDE TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN ROLÜ	5
I. TEMEL KAVRAMLAR.....	5
1. Bilişim Teknolojileri.....	5
2. Bilgisayar	6
3. İnternet	8
4. Sosyal Medya.....	10
5. Elektronik İletişim	13
II. SANAYİ DEVRİMLERİ	15
1. Birinci Sanayi Devrimi ve İş Hukukunun Doğuşu	15
2. İkinci Sanayi Devrimi ve Sosyal Devletin Güçlenmesi.....	19
3. Üçüncü Sanayi Devrimi (Dijital Devrim) ve İş Hukukunda Esnekleşme.....	21
4. Dördüncü Sanayi Devrimi: Gelişmiş Yapay Zekaya Doğru.....	25

III. BİLİŞİM TEKNOLOJİSİNDEKİ GELİŞMELERİN İŞ İLİŞKİLERİNE ETKİSİ.....	28
1. Atipik Çalışma Modellerinin Ortaya Çıkışı	28
2. Uzaktan Çalışma Modeli.....	29
IV. TEKNOLOJİK GELİŞMELERLE BİRLİKTE İŞYERİNİN SINIRLARININ VE İŞ SÖZLEŞMESİNİN BAĞIMLILIK UNSURUNUN TEKRAR DEĞERLENDİRİLMESİ.....	32
1. İş Sözleşmesinin Ayırt Edici Unsuru: Bağımlılığın Tespiti.....	32
2. İstihdamın Dışsallaşması ve İşverenin İş Organizasyonu Ölçütü	36
§2. İŞ SÖZLEŞMESİNİ FESİH HAKKI.....	39
I. FESİH KAVRAMI VE FESHİN HÜKÜM DOĞURMA ANI.....	39
1. Fesih Kavramı	39
2. Feshin Hüküm Doğurma Anı	40
II. SÜRELİ FESİH VE HAKLI NEDENLE FESİH KAVRAMLARI.....	42
1. Süreli Fesih Kavramı	42
2. Haklı Nedenle Fesih Kavramı.....	45
III. FESİH BİLDİRİMİNİN ŞEKLİ.....	47
1. Genel Olarak.....	47
2. Fesih Türlerine Göre Sözleşmenin Feshinde Şekil	51
a. Süreli Fesihlerde Şekil	51
b. Haklı Nedenle Fesihlerde Şekil	52
IV. ELEKTRONİK İLETİŞİM ARAÇLARI VASITASIYLA FESİH BİLDİRİMİ.....	54
1. Genel Olarak.....	54
2. Yazılı Fesih Bildiriminin Geçerlilik Koşulu Olduğu Durumlar ..	58

İKİNCİ BÖLÜM
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN
KULLANIMI ÇERÇEVESİNDE İŞVERENİN
FESİH HAKKI

§3. İŞVERENİN SÜRELİ FESHİ	63
I. İŞ GÜVENCESİ KAPSAMI DIŞINDAKİ İŞÇİLERİN İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ.....	63
1. Genel Olarak.....	63
2. Fesih Hakkının Kötüye Kullanılması	64
a. Kötü Niyet Tazminatı.....	64
b. Sendikal Tazminat	68
II. İŞ GÜVENCESİ KAPSAMINDAKİ İŞÇİLERİN İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ.....	70
1. İş Güvencesi Kavramı ve Kapsamı	70
a. Kavram.....	70
b. Kapsam	71
2. Geçerli Fesih Nedenleri.....	76
a. Genel Olarak.....	76
b. İşletmeden Kaynaklanan Nedenler Bakımından Değerlendirme	80
aa. Teknolojinin Üretim Yöntemlerinde Uygulanması.....	80
bb. Teknolojik Uzmanlık Gerektiren İşlerin Alt İşverene Verilmesi	82
c. İşçiden Kaynaklanan Nedenler Bakımından Değerlendirme	85
aa. İşçinin Davranışlarından Kaynaklanan Nedenler	85
aaa. İşyerinde Bilgisayarın ve İnternetin Özel Amaçla Kullanılması.....	85
aaaa. Genel Olarak.....	85
bbbb. Sanal Kaytarma.....	92
cccc. Riskli Web Sitelerine Girişler	96

bbb. Diğer Bilişim Teknolojilerinin Özel Amaçlı Kullanımı.....	99
aaaa. İş Amacıyla Verilen Akıllı Cep Telefonunun Özel Amaçlı Kullanımı.....	99
bbbb. Faks, Fotokopi, Yazıcı vb. Cihazların Özel Amaçlı Kullanımı.....	100
ccc. İşçiye Ait (Kişisel) Teknolojik Cihazların İşyerinde Kullanımı.....	101
ddd. İşçinin Paylaşımları.....	105
aaaa. Sosyal Ağlardaki Paylaşımlar.....	105
bbbb. Elektronik İletişim Uygulamalarındaki Yazılar ve Paylaşımlar.....	110
cccc. İşçinin İfade Özgürlüğü ile İfşa Hakkının Sadakat Borcu Çerçevesinde Genel Bir Değerlendirmesi.....	114
bb. İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Nedenler.....	119
cc. İşçiden Kaynaklanan Nedenlerle Yapılan Fesihlerde İşçinin Savunmasının Alınması Zorunluluğu.....	121
aaa. Genel Olarak.....	121
bbb. Elektronik İletişim Araçlarıyla Yapılan Savunma Davetinin Geçerliliği.....	122
d. Feshin Son Çare Olması (Ultima Ratio) İlkesi.....	123
aa. Genel Olarak.....	123
bb. İşletmeden Kaynaklanan Nedenler Bakımından.....	123
cc. İşçiden Kaynaklanan Nedenler Bakımından.....	124
aaa. İşçinin Davranışlarından Kaynaklanan Nedenlerde Fesihten Önce İhtar Verilmesi.....	124
bbb. İşçinin Yetersizliğine Dayanan Nedenlerde Çalışma Yerinin Değiştirilmesi veya Mesleki Eğitim Verilmesi.....	128
§4. İŞVERENİN HAKLI FESHİ.....	129
I. İŞÇİNİN AHLAK VE İYİ NİYET KURALLARINA UYMAYAN DAVRANIŞLARI.....	129
1. Genel Olarak.....	129

2. Yargıtay Kararları Işığında İş K. m. 25/II'de Yer Verilen Haklı Nedenlerin Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	130
a. İşçinin İşvereni Yanıltması.....	130
b. İşçinin, İşveren Yahut Bunların Aile Üyelerinden Birinin Şeref ve Namusuna Dokunacak Sözler Sarfetmesi veya Davranışlarda Bulunması, yahut İşveren Hakkında Şeref ve Haysiyet Kırıcı Asılsız İhbar ve İsnadlarda Bulunması.....	133
c. İşçinin İşverenin Başka Bir İşçisine Cinsel Tacizde Bulunması	135
d. İşçinin Sataşması, Sarhoşluk ve Uyuşturucu Madde Kullanımı	136
e. İşçinin Doğruluk ve Bağlılığa Uymayan Davranışları	137
f. İşçinin, İşyerinde Yedi Günden Fazla Hapisle Cezalandırılan ve Cezası Ertelenmeyen Bir Suç İşlemesi....	139
g. İşçinin İşe Devamsızlığı	140
h. İşçinin Yapmakla Ödevli Bulunduğu Görevleri Kendisine Hatırlatıldığı Halde Yapmamakta İsrar Etmesi..	143
i. İşçinin İşin Güvenliğini Tehlikeye Düşürmesi veya İşyerindeki Malları Zarara Uğratması.....	144
j. Benzer Sebepler.....	145
3. Haklı Nedenle Fesihte Hak Düşürücü Süre (İş K. m. 26/f.1): Özellikle Sosyal Medya Paylaşımlarına İstinaden ve Elektronik İletişim Araçları Vasıtasıyla Yapılan Fesihler Bakımından Konunun Değerlendirilmesi.....	146
4. Haklı Nedenle Fesihte İş Güvencesi Kapsamındaki İşçinin Savunmasının Alınıp Alınmayacağı Sorunu	149
II. HAKLI FESİH - GEÇERLİ FESİH İLİŞKİSİ.....	150
1. Genel Olarak.....	150
2. Haksız Feshin Geçerli Feshe Tahvili.....	151

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ELEKTRONİK İZLEME UYGULAMALARI
VE GENEL OLARAK BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMININ
İŞÇİNİN FESİH HAKKINA ETKİSİ

§5. ELEKTRONİK İZLEME UYGULAMALARI VE SINIRLAMALAR.....	155
I. ELEKTRONİK İZLEME KAVRAMI VE AMACI	155
1. Kavram.....	155
2. Amaç.....	156
II. ULUSAL VE ULUSLARARASI HUKUK ÇERÇEVESİNDE KONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	158
1. İşverenin Elektronik İzleme Yoluyla Denetleme Yetkisinin Hukuki Dayanakları	158
2. Elektronik İzleme Uygulamalarında Sınırlamalar	160
a. Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması Hakkı	160
aa. Genel Olarak.....	160
bb. Özel Hayat Kavramı ve Kapsamı.....	166
cc. Haberleşme Kavramı ve Kapsamı.....	168
b. Elektronik Ortamda İşçinin Özel Hayatının ve Haberleşme Özgürlüğünün Korunması	169
3. Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Yasal Düzenlemeler.....	174
a. Genel Olarak.....	174
b. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Değerlendirmesi	176
aa. Kanunun Amacı.....	176
bb. Kişisel Veri Kavramı	178
cc. Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	179
aaa. Kavram.....	179
bbb. Veri Sorumlusu ve Verileri İşleyen Kişi.....	180
ccc. Kişisel Verilerin İşlenme Şartları.....	181

aaaa. İşçinin Açık Rızası	181
bbbb. Diğer Hukuka Uygunluk Sebepleri.....	183
ddd. Kişisel Verilerin İşlenmesinde Genel İlkeler	186
eee. Aydınlatma Yükümlülüğü.....	188
III. İŞYERİNDEKİ ELEKTRONİK İZLEME UYGULAMALARI ..	190
1. Bilgisayar ve İnternet Kullanımı ile Elektronik Postaların Denetimi.....	190
a. Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Denetimi	190
aa. Genel Olarak.....	190
bb. Bilgisayar ve İnternet Kullanımının İzlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebepleri	193
b. Elektronik Postaların Denetimi.....	198
2. Kamera ve Ses Kayıtları	202
a. Kamera Kayıtları	202
aa. Genel Olarak.....	202
bb. Kamera Konulabilecek Alanlar ve Kameraların Özellikleri.....	203
cc. İşçinin Açık Rızası ve Bu Rızanın Aranmadığı Durumlar.....	204
dd. Uygulamanın Meşru Bir Nedene Dayanması ve Ölçülü Olması	207
ee. İşçilerin Aydınlatılması.....	208
ff. Verilerin Muhafaza Süresi	211
b. Ses Kayıtları.....	212
3. Personel Takip Sistemleri.....	214
a. Giriş-Çıkış Kontrolleri.....	214
aa. Akıllı Kart veya Şifreli Geçiş Sistemi	214
bb. Biyometrik Tanıma Yöntemleri	214
b. Küresel Konum Belirleme Sistemi (GPS) ile Personel Takibi.....	218
c. Sensörler veya Giyilebilir Teknoloji ile Personel Takibi	220
§6. İŞÇİNİN FESHİ.....	222

I. İŞÇİNİN SÜRELİ FESHİ.....	222
1. Fesih Nedeni.....	222
2. Feshin Şekli.....	222
II. İŞÇİNİN HAKLI FESHİ	223
1. Genel Olarak.....	223
2. İşverenin Eşit Davranma Borcuna Aykırı Hareket Etmesi.....	223
3. İşverenin Elektronik Ortamdaki Paylaşimleri veya Mesajları...	226
4. Hukuka Aykırı Elektronik İzleme Uygulamaları.....	227
5. İşverenin İşçiyi Koruma Borcuna Aykırı Hareket Etmesi: Özellikle Elektronik Ortamda Gerçekleşen Tacizlere Karşı Gerekli Önlemleri Almaması	229
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	235
KAYNAKÇA	243